

ธนาคารโลกกับพัฒนาการเศรษฐกิจของไทย

นางสาวกุลลดา เกษบุญชู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๓

000143

World Bank and Economic Development of Thailand

Miss Kullada Kesboonchoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Political Science
Department of International Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1974

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ธนาคารโลกกับพัฒนาการ เศรษฐกิจของไทย

ชื่อ นางสาวกุลลดา เกษบุญชู แผนกวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ปีการศึกษา ๒๕๑๖

บทคัดย่อ

ธนาคารโลกเป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุดในการให้กู้เงินแก่ประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑ และที่ ๒ บทบาทของธนาคารในเมืองไทยได้รับคำสรรเสริญว่ามีส่วนช่วยในการให้กู้เงินแก่โครงการรากฐานการพัฒนาหลายโครงการด้วยกัน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความวิพากษ์วิจารณ์ว่า ธนาคารโลกเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจการภายในของประเทศ คำวิจารณ์เหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะธนาคารโลกไม่ได้จำกัดบทบาทเฉพาะแต่การให้กู้เงินแก่โครงการพัฒนาเท่านั้น แต่ยังมีส่วนในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศ ทั้งในระยะก่อนและหลังแผนพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้เป็นเพราะธนาคารโลกกำหนดเงื่อนไขการกู้เงินอย่างเข้มงวดและติดตามควบคุมโครงการเงินกู้อย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศผู้กู้มักบ่นก่อนที่จะทำการกู้เงิน แต่เป็นธรรมชาติอยู่เองที่คำแนะนำและการควบคุมของธนาคารโลกจะก่อให้เกิดความไม่พอใจ คำวิจารณ์เหล่านี้บางเกิดจากการขาดความเข้าใจในระเบียบและวิธีดำเนินการของธนาคาร บางเกิดจากอคติของผู้ที่ข้องเกี่ยวกับโครงการเงินกู้ของธนาคาร โครงการเงินกู้ของธนาคารโลกจะก่อให้เกิดผลดีแก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากน้อยเพียงใดอยู่นอกขอบเขตของการศึกษานี้ แต่การกู้เงินจากธนาคารช่วยให้ประเทศไทยมีโครงการพัฒนาที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่หาได้ยากในประเทศกำลังพัฒนา ถ้าหากได้มีการนำเอาประสบการณ์ ซึ่งได้จากการดำเนินการตามโครงการเงินกู้ของธนาคารโลกไปใช้กับโครงการพัฒนาอื่น ๆ แล้ว จะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศในระยะยาวอย่างแน่นอน

Thesis Title World Bank and Economic Development of Thailand

Name Miss Kullada Kesbooncho Department International
Relation

Academic Year 1973

ABSTRACT

The World Bank was the international monetary organization which played the most significant role in providing loans to Thailand during the first and second social and economic development plans. The Bank has been highly praised for its assistance in various infrastructural projects. Nevertheless, there has been a great deal of criticism that it has interfered in domestic jurisdiction of the country. The reason for this is partly due to the fact that the role of the Bank is not limited only in granting loans for the development projects, but also includes taking part in policy formation both before and after Thailand began its first economic development plan. In addition to this, the Bank has imposed strict conditions in granting loans and has closely supervised the loan implementation. These procedures are generally accepted by the borrowing countries, yet it is inevitable that these recommendations and supervisions breed discontent. Many criticisms stemmed from misunderstanding of the regulations and procedures of the Bank, and some from prejudices of those who are involved in the Bank's projects. Whether these projects really contribute to economic development needs further consideration which is beyond the scope of this study. However, this borrowing from the Bank provided Thailand with sound and responsible development projects which are rare in the developing countries. If experiences gained from the operation of the Bank's projects were applied to other development projects, these could prove beneficial to the long-term development of the country.

สารบัญ

หน้า

บทนำ

บทที่ ๑

ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศและธนาคารโลก	๓
ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ : ความหมายและปัญหา	๓
วัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือ	๔
ธนาคารโลก : ลักษณะและนโยบายการให้กู้เงิน	๑๑
การบริหารงานและสมาชิกภาพ	๑๑
๑. สภาผู้ว่าการ	๑๒
๒. คณะกรรมการบริหาร	๑๒
๓. ประธานและเจ้าหน้าที่สมาชิกภาพ	๑๓
ทรัพยากรของกลุ่มธนาคาร	๑๖
เงินทุนของธนาคารโลก	๑๖
นโยบายในการให้กู้เงิน	๒๐
การให้กู้เงินตามสาขาเศรษฐกิจ	๒๒
สาขาเกษตรกรรม	๒๒
การคมนาคมขนส่ง	๒๓
สาธารณูปโภค	๒๔
อุตสาหกรรม	๒๕
การศึกษา	๒๕
แนวความคิดของธนาคารโลกในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ.	๒๖

๗

บทที่ ๒	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารโลกและประเทศไทย</u>	๓๑
	สภาวะเศรษฐกิจก่อนที่จะกู้เงินจากธนาคารโลก	๓๑
	ประเทศไทยและธนาคารโลกก่อนเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	๓๕
	ธนาคารโลกกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	๓๘
	โครงการที่ได้รับเงินกู้จากธนาคารโลก	๔๘
	โครงการเงินกู้คานการคมนาคมขนส่ง	๕๑
	โครงการเงินกู้คานการพลังงาน	๖๒
	โครงการคานการชลประทาน	๖๗
	โครงการคานการศึกษา	๗๒
	โครงการเงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	๗๓
บทที่ ๓	<u>การบริหารโครงการเงินกู้จากธนาคารโลก</u>	๗๕
	กระบวนการในการกู้เงินจากธนาคารโลก	๗๕
	เงื่อนไขในการกู้เงิน	๘๔
	ข้อตกลงเงินกู้	๘๕
	การใช้จ่ายเงินกู้ของธนาคาร	๘๖
บทที่ ๔	<u>สรุปและวิเคราะห์</u>	๘๘